

بخشنامه شماره 99/331429 مورخ 1399/10/16; ابلاغ دستورالعمل اجرایی ماده (6) اصلاحی قانون صدور چک، مصوب سال 1397

موضوع

سال جهش تولید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانکهای دولتی غیر دولتی شرکت دولتی پست بانک موسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال میشود.

با سلام

احتراما پیرو بخشنامه شماره ۹۹۲۹۸۱۹۶ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۹ موضوع ابلاغ اهم تکالیف و الزامات قانون اصلاح قانون صدور چک به استحضار میرساند در اجرای تکلیف مقرر در فراز اخیر ماده (۶) اصلاحی قانون صدور چک مصوب سال ۱۳۹۷ که اشعار می دارد؛ ضوابط اجرایی این ماده از جمله شرایط دریافت دسته چک نحوه محاسبه سقف اعتبار و موارد مندرج در برگه چک مانند هویت صاحب حساب مطابق دستورالعملی است که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه میشود و به تصویب شورای پول و اعتبار میرسد دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی قانون صدور چک مصوب سال ۱۳۹۷ توسط بانک مرکزی تهیه شد و در یک هزار و سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۹/۲۵ شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید که بدین وسیله نسخه ای از دستورالعمل مزبور به شرح پیوست جهت استحضار و صدور دستور مقتضی ایفاد می گردد.

شایان ذکر میدانند وفق بند (۴) از مصوبات چهل و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۹/۲۹ ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا ابلاغی طی نامه شماره ۱۰۹۱۸۹ مورخ ۱۳۹۹/۹/۲۹ رئیس محترم دفتر رئیس جمهور که مقرر می دارد؛ مهلت اجرای تبصره ۱ ماده (۲۱) مکرر الحاقی به قانون صدور چک در مورد تسویه چکها از طریق سامانه تسویه و پرداخت چکاوک» به دلیل لزوم آموزش و فرهنگ سازی و کاهش مراجعه مردم به شعب بانکها تا پایان سال جاری به تعویق می افتد. بندهای (۴) (۷) و (۱۸) بخشنامه صدرالاشاره بخشنامه شماره ۹۹۲۹۸۱۹۶ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۹ به شرح ذیل اصلاح می گردد:

۱ الزام درج تاریخ اعتبار بر روی چک که به موجب بند (۴) بخشنامه فوق الاشاره مقرر بود در مورد دسته چک های اعطایی به اشخاص از تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۰ به مورد اجرا گذارده شود تا پایان سال جاری و ابلاغ مجدد مراتب از سوی بانک مرکزی به تعویق می افتد.

الزام مقرر در بند (۷) بخشنامه فوق الاشاره مبنی بر ممنوعیت پذیرش و کارسازی برگه چک های مربوط به دسته چک های ارایه شده به مشتریان پس از تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۰ که در وجه حامل صادر شده اند، تا پایان سال جاری و ابلاغ مجدد مراتب از سوی بانک مرکزی به تعویق می افتد. لذا صدور چک در وجه حامل و ظهرنویسی آن جهت انتقال تا اطلاع ثانوی طبق روال سابق خواهد بود.

تهران ، بلوار میرداد، پلاک ۱۹۸ تلفن: ۲۹۱۵۱ کدپستی: ۳۳۱-۱۵۴۹۶ فاکس : ۶۶۷۳۵۶۷۴ بایت اینترنتی: www.cbi.ir

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

به منظور آموزش و فرهنگ سازی ثبت صدور و انتقال چک در سامانه صیاد از تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۰ برای صادر کنندگان چک و دارندگان چک که قصد انتقال چک به دیگران را دارند به صورت اختیاری میسر می گردد. اجرای این مهم تا اطلاع ثانوی برای اشخاص اختیاری بوده و الزامی در این خصوص وجود ندارد.

علاوه بر مراتب مذکور خاطر نشان میسازد وفق دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی قانون صدور چک به شرح پیوست در مورد دسته چکهای جدید که مقرر است از ابتدای سال آتی در طرح قطع و رنگ جدید در اختیار اشخاص قرار گیرد مراتب ذیل لازم الاجرا میباشد

لزوم درج تاریخ انقضای اعتبار چک و عبارت حداکثر تاریخ زمانی معتبر قابل درج.... بر روی برگ چک؛

لزوم درج عبارت کارسازی این چک منوط به ثبت صدور دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است بر روی برگ چک

لزوم ثبت علت صدور چک در قسمت بابت در سامانه صیاد حسب مورد در زمان صدور یا انتقال چک برای چک های صادره با مبالغ بیش از یک میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی دارای حساب جاری غیر تجاری و بیش از ده میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی و حقوقی دارای حساب جاری تجاری ؛

لزوم تعیین سقف مجاز صدور چک برای اشخاص اعم از اشخاص حقیقی دارای حساب جاری غیر تجاری اشخاص حقیقی دارای حساب جاری تجاری و اشخاص حقوقی بر اساس شیوه نامه ای که پس از تصویب در شورای محترم پول و اعتبار به شبکه بانکی کشور ابلاغ میگردد و توسط سامانه صیاد محاسبه خواهد شد. نکته حائز اهمیت آن که تا قبل از ابلاغ شیوه نامه یاد شده بانک باید صرفاً رتبه اعتباری و یا امتیاز اعتباری متقاضی دسته چک را در زمان اعطای دسته چک به وی اعلام دارد.

در پایان ضمن تأکید بر این موضوع که سایر مفاد بخشنامه شماره ۹۹۲۹۸۱۹۶ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۹ کماکان به قوت خود باقی

بوده و لازم الاجرا میباشد و همچنین اعلام این که تا پایان سال جاری ظاهر و مندرجات برگه های چک تغییری نخواهند داشت خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذیربط آن بانک مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آید. ر ۵۰۳۰۹۳۰ قد

مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی
حمیدرضا غنی آبادی
۰۲-۳۲۱۵

تهران بلوار میرداد، پلاک ۱۹۸ تلفن: ۲۹۱۵۱ کدپستی: ۳۱-۱۵۳۹۶ فاکس: ۶۶۷۳۵۶۷۴ سایت اینترنتی: www.cbi.ir

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی
دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی
قانون صدور چک مصوب سال ۱۳۹۷
بسمه تعالی

با استناد به ماده (۶) اصلاحی قانون صدور چک مصوب سال ۱۳۹۷) دستورالعمل اجرایی ماده قانونی مذکور که از این پس به اختصار «دستورالعمل نامیده میشود به شرح زیر تدوین می گردد
فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - در این دستورالعمل عناوین زیر به جای عبارات مربوط به کار میروند. سایر عناوینی که در این دستورالعمل تعریف نگردیده است تابع مفاد دستورالعمل حساب جاری مصوب یکهزار و دویست و چهل و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۳/۱ شورای پول و اعتبار میباشد

۱-۱- قانون «قانون صدور چک مصوب سال ۱۳۵۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن؛

۱-۲ - حساب جاری تجاری حسابی که به منظور انجام فعالیتهای تجاری افتتاح شده و با دریافت اطلاعات اقتصادی متقاضی به کد اقتصادی وی متصل می گردد؛

۱-۳ - حساب جاری غیر تجاری حسابی که با هدف انجام فعالیتهای غیر تجاری افتتاح می گردد؛

۱-۴ - سقف اعتبار مجاز حداکثر مبلغ در کل شبکه بانکی که هر شخص مجاز است طی مدت یک سال از تاریخ صدور دسته چک تاریخ به روز رسانی سقف اعتبار نسبت به صدور چک از محل حساب جاری خود اقدام نماید.

۱-۵ - شرکت اعتبار سنجی شرکت موضوع آیین نامه نظام سنجش اعتبار مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۹ هیات محترم وزیران

۱-۶ - گزارش اعتباری گزارش موضوع آیین نامه نظام سنجش اعتبار مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۵/۳/۲۹ هیأت محترم وزیران

۱-۷ - مؤ سه سه رتبه بندی اعتباری اشخاص موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ که با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار تشکیل

میشوند و به رتبه بندی اعتباری اشخاص اوراق بهادار یا سایر تعهدات خاص اشخاص می پردازند.

۱-۸ - رتبه اعتباری شاخصی که توسط شرکتهای رتبه بندی اعتباری تعیین می شود و بیانگر احتمال ایفای به موقع تعهدات اشخاص یا احتمال ایفای به موقع تعهدات ناشی از انتشار اوراق بهادار و یا تعهد مالی خاص دیگر در موعد مقرر است که از طریق بررسی نظام مند توانایی ها و تمایل متعهد یا متعهدین به ایفای تعهدات صورت می گیرد.

۱-۹ - امتیاز اعتباری شاخص کمی موضوع آیین نامه نظام سنجش اعتبار مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۵/۳/۲۹ هیات محترم وزیران که بیانگر احتمال عدم بازپرداخت به موقع توسط اشخاص است.

۱-۱۰ - اطلاعات هویتی برای شخص حقیقی نام نام خانوادگی و شماره ملی و برای شخص حقوقی نام ثبت شده در مراجع ثبتی و شناسه ملی و برای اتباع خارجی نام نام خانوادگی و شماره اختصاصی شماره فراگیر اتباع خارجی میباشد.

۱-۱۱ - سامانه صیاد سامانه صدور یکپارچه الکترونیکی دسته چک و ثبت نقل و انتقال چک نزد بانک مرکزی

فصل دوم مندرجات برگه چک و شرایط اعطای دسته چک به مشتری

ماده ۲ - بانک مکلف است برای ارائه دسته چک به مشتریان خود صرفاً از طریق سامانه «صیاد» اقدام نماید.

ماده ۳ - قید اقلام اطلاعاتی زیر مطابق مندرجات سامانه صیاد بر روی هر برگه چک تخصیص یافته به مشتری الزامی میباشد

۳-۱ - کلمه «چک»

۳-۲ - شناسه صیادی یکتا برای هر برگه چک؛

-- اطلاعات هویتی صاحب یا صاحبان حساب

۳-۴ - شناسه حساب بانکی ایران (شبا) حساب

۳-۵ - تاریخ انقضای اعتبار چک و درج عبارت حداکثر تاریخ زمانی معتبر قابل درج

۳-۶ - نام و شناسه اختصاصی شعبه بانک صادر کننده دسته چک

- درج عبارت کارسازی این چک منوط به ثبت صدور دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است.

ماده ۴ - درج مندرجات و مشخصات زیر بر روی چک و در سامانه صیاد حسب مورد در زمان صدور چک یا ثبت انتقال آن الزامی میباشد

۴-۱- اطلاعات هویتی شخص حقیقی یا حقوقی که چک در وجه وی صادر و یا به وی منتقل می گردد.

۴-۲ - تاریخ

۴-۳ - مبلغ

۴-۴- امضاء صادر کننده توام با قید نام و نام خانوادگی امضاء کننده و سمت وی

۴-۵- درج علت صدور چک در قسمت بابت برای چکهای صادره با مبالغ بیش از یک میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی دارای حساب جاری غیر تجاری و بیش از ده میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی و حقوقی دارای حساب جاری تجاری تبصره - مبالغ مذکور در بند (۵) این ماده در مواقع مقتضی توسط بانک مرکزی به روز رسانی می گردد.

ماده ۵ - حداکثر تاریخ زمانی معتبر قابل درج بر روی چکهای صادره از دسته چکهایی که به موجب این دستور العمل به مشتریان ارائه میگردد سه سال از تاریخ دریافت آن توسط متقاضی میباشد.

ماده ۶ - اعطای دسته چک به مشتریان زیر ممنوع است

۶-۱- اشخاص ورشکسته

۶-۲- اشخاص معسر از پرداخت محکوم به

۶-۳- اشخاص دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده؛

۶-۴- وکیل نماینده صادر کننده امضاء کننده چک برگشتی رفع سوء اثر نشده از طرف اشخاص صاحب حساب در چهارچوب قانون

۶-۵- اشخاصی که بنا به رأی قطعی مراجع قضایی حسب مفاد قوانین مربوط از جمله موارد مقرر در قانون به محرومیت از داشتن چک محکوم شده اند؛

- اشخاصی که حساب جاری آنها به دلایل قانونی یا حسب تصمیم مرجع قضایی مسدود گردیده و برداشت از آن ممنوع است؛ به استثنای مواردی که صرفاً بخشی از موجودی حساب جاری مشتری مسدود شده و برداشت مابقی موجودی حساب جاری وی امکان پذیر است

۶-۷-۱ اشخاص ورشکسته معسر از پرداخت محکوم به یا دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده که به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی اقدام به اخذ دسته چک میکنند؛

۶-۸- شخصی که کمتر از از مجموع تعداد برگه های آخرین دسته چک اعطایی به وی به ۶-۸- شخصی که کمتر از از مجموع تعداد برگه های آخرین دسته چک اعطایی به وی به بانک ارائه و یا در سامانه صیاد ثبت شده باشد.

تبصره موارد مندرج در ردیفهای (۱۶) (۲۶) (۵۱) و (۶۶) پس از فراهم شدن امکان دسترسی برخط بانک مرکزی به سامانه سجل محکومیتهای مالی توسط قوه قضاییه موضوع تبصره (۱) ماده (۲۱) قانون اجرایی می شود.

فصل سوم محاسبه سقف اعتبار متقاضیان دسته چک

ماده ۷ - سقف اعتبار مجاز متقاضی دسته چک اعم از اشخاص حقیقی دارای حساب جاری غیر تجاری یا اشخاص حقیقی دارای حساب جاری تجاری و اشخاص حقوقی حسب مورد با توجه به انفرادی یا مشترک بودن حساب و نیز متناسب با نتایج گزارش اعتباری و امتیاز اعتباری دریافتی از شرکتهای اعتبار سنجی و یا گزارش رتبه بندی دریافتی از مؤسسات رتبه بندی اعتباری توسط سامانه صیاد بر اساس شیوه نامه ای که توسط بانک مرکزی تدوین و به تصویب شورای پول و اعتبار میرسد، محاسبه خواهد شد. تا قبل از ابلاغ شیوه نامه یاد شده صرفاً رتبه اعتباری و یا امتیاز اعتباری مذکور به وی اعلام می گردد.

فصل چهارم سایر الزامات اجرایی

ماده ۸ - صدور چک در وجه حامل و پشت نویسی چکهای صادره از دسته چکهایی که بعد از تاریخ اعلامی از سوی بانک مرکزی به مشتریان اعطا میگردد ممنوع است از تاریخی که بانک مرکزی اعلام می نماید ثبت صدور و انتقال چک در سامانه صیاد حسب مورد توسط صادر کننده یا انتقال دهنده جایگزین پشت نویسی چک بوده و مستلزم تایید گیرنده چک در سامانه صیاد از طریق ابزارهای مجاز بانکی و پرداخت میباشد. در صورت عدم ثبت مشخصات چک صادره در زمان صدور یا انتقال در سامانه صیاد چک صادره مشمول احکام قانون نبوده و بانک مکلف است از پرداخت وجه آن خودداری نماید.

دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی قانون صدور چک مصوب سال ۱۳۹۷ مشتمل بر (۸) ماده و (۲) تبصره در یکهزار و سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید.

